

Missiologia seminaritöö

Kimmo Malinen

Misjonikäsk evangeeliumides

Mt 28:18-20

Mk 16:15-18

Lk 24:46-49

Jh 20:21-23

(Ap 1:8)

Eessõna

Jeesusest kuulutamine erinevatel viisidel, aegadel ja paikades pole ainult misjonäride töö, vaid on iga tõelise kristlase ülesanne. Evangeelium kuulub kõigile, olenemata vanusest, soost, religioonist, elukutsest, positsioonist, keelest, rahvusest. Kõik on patused ja vajavad Jumala armu Jeesuses Kristuses ning uut elu Temas.

Kuna misjonikäsul on ristiusus keskne koht, on põhjust sellega lähemalt tutvuda. Jumalal on oma plaan, kuidas misjonitöö teoks saab ja mida sisaldab. Inimene ei saa seda tööd teha omapäi. Samas sisaldub misjonikäsus vabastav element: evangeelium, millele saame teenimises toetuda. Arm paneb tegutsema!

Evangeeliumi sisuks on maailmakõiksuse imelisim ja olulisim isik, Jeesus Kristus. Tema tundmises on meie elu vundament ja sisu. Jeesuseta pole ei elu ega lootust, on vaid pimeduses kobamine ilma sihi ja eesmärgita.

Jeesus kutsub meid - sind ja mind - endaga kaasa elukestvale matkale teostama Jumala ainulaadset plaani, kus on sinugi jaoks oma koht. Tutvu Jeesusega, Tema õpetuse ja tegudega ja lase neil end puudutada. Misjonikask on selle tutvumise üks võtmetest.

Kimmo Malinen

misjoniorganisatsiooni Kylväjä misjonikursusel 2002. aastal

Sissejuhatus

Iga misjonär või selleks pürgija seisab oma kutsumuses ja töös silmitsi vähemalt nelja igat kristlast puudutava **põhiküsimusega**:

1. Kes sa oma arust oled, et võid teiste inimeste usulisi, sügavalt isiklikke vaatekohti hinnata, nende üle kohut mõista ja neid muuta?
2. Kas arvad, et sinu sõnad ja tunnistus võivad inimesi kuidagi positiivselt mõjutada?
3. Kas pole su sõnum siiski vaid inimlik idee, mis ei vasta tegelikkusele ja mida ei saa tõestada?
4. Kuidas sa arvad end oskavat inimesi hinnata ja tegutseda erinevates olukordades õigesti? Kas sa mängid Jumalat?

Milline on sinu vastus nendele küsimustele?

Kuidas sa seda põhjendad?

Kas oled enda vastu aus?

Kas misjonikäsust on abi?

Piibel, evangeelium ja misjonikäsk

Käesoleva missioloogia seminari **teemaks** on “Misjonikäsk evangeeliumides”. Eesmärgiks on lasta rääkida Jumala sõnal ning otsida eelnenud neljale küsimusele vastuseid evangeeliumides esineva misjonikäsu põhjal.

Piibel on Jumala ilmutus meie, inimeste jaoks. Selles räägib Jumal mitmekesisel moel endast, enda poolt loodud maailmast, inimesest, õigest ja valest, patust ning kohtust, aga ka armust ja oma imelisest päästeplaanist. Et Piiblit mõista, on tähtis mõista selle kui inimkeelse jumalasõna päritolu ja iseloomu, ühtlust ja harmooniat ning põhituuma. Iga tekst omab ülejäänute suhtes tohutult suurt tähendust, mida ei saa jätta kõrvale. Lisaks on Piibel täis piltlikke võrdumeid ja sümboleid, mida peaks tõlgendama oskama. Sõna avanemise seisukohast on vältimatud õige lähenemine ja palve. Ehkki inimene on see, kes Piibli sisu uurib ja selle üle arutleb, peaks Piibel olema autoriteet, mis inimest ise kõnetab. On olemas kiusatus Sõna enda jaoks meelepärasemaks muuta. Lisaks soodustavad mõistmist hea õpetus ja ajaloo tundmine.

Piibli tuum on **Jeesus Kristus**. Temas on tulnud Jumala ilmutus täiuslikult meie keskele. Temas ja ainult Temas on inimesel võimalus ühenduseks Jumalaga. Ta on vabastaja ja Issand. Ta on evangeelium, rõõmusõnum kõikidele inimestele ja kõikidele rahvastele. Terve Piibel räägib Jeesusest. Vana Testament ennustab ja peegeldab tulevat Messiat. Evangeeliumid kõnelevad tema tulekust, elust, teenimisest, õpetustest, lepitavast ristisurmast, ülestõusmisest ja taevasse minekust. Apostlite tegudes kirjeldatakse evangeeliumi levimise algetappi ja koguduse teket. Kirjad selgitavad Jeesuse saladust ning tähendust ja juhatavad õigesse kristlikku ellu. Ilmutusraamat heidab valgust tulevikule, Kristuse valitsusväele ja tagasitulekule, viimsele kohtule ja asjade asetumisele oma kohtadele.

Jeesuse antud **misjonikäsk** on talletatud nelja evangelisti – Matteuse, Markuse, Luuka ja Johannese – poolt. Igäiks on selle kirja pannud oma eesmärgi ja vaatenurga kohaselt Jumala Püha Vaimu juhtimisel. Sarnaselt evangeeliumidele moodustab ka misjonikäsk ühe terviku. Ometi näevad evangelist, õpetaja, praktik, ajaloolane ja süvamõtleva neis eri mõõtmeid ja tasandeid, nii nagu ehitised koosnevad paljudest erinevatest koostisosadest: arhitektuur, ehitustehnika, esteetiline, sotsiaalne, ajalooline, majanduslik, poliitiline või usuline mõõde. Samamoodi moodustavad evangeelium (Jeesus) ja misjonikäsk kumbki tervikud, mis on lisaks omavahel tihedalt seotud. Misjonikäsu **eesmärk** on, et sõnum Vabastajast ja Issandast leviks üle kogu maailma kõikide inimeste kättesaadavusse selleks, et nad pääseksid. Jeesus andis misjonikäsu pärast oma ristisurma ja ülestõusmist, taevassemineku eel. Ilmselt rääkis ta sellest mitmeid kordi, nagu oli rääkinud ka oma tulevases surmast ja ülestõusmisest. Neljas evangeeliumis tuleb nähtavale misjonikäsu terviksisu, sama teemat käsitleb ka Apostlite tegude raamatu algus.

Misjonitöötaja vaatenurk

Misjonikäsk on iga kristlase ja misjonäri **keskne juhend**. Sellest ettekujutuse saamine, selle mõistmine ja omaksvõtt on vältimatu nii kutsumuse kindluse, vastupidavuse kui ka edukuse seisukohalt rasketes ja väljakutsuvates tingimustes. Tihti vaadeldakse misjonikäsku vaid ühe evangeeliumi, näiteks Matteuse evangeeliumi põhjal. Põhjused on kas traditsioonilist või isiklikku laadi. Misjonikäsku mõnes teises evangeeliumis võidakse isegi vältida. See kitsendab terviku mõistmist ega saa viia eesmärgile, ehkki alati võib leiduda ruumi endale armsate ja lähedaste piiblikohtade jaoks. Seminaritöö püüab avada misjonikäsku kõigi nelja evangeeliumi põhjal. Igäihe kohta esitatakse tekst, selle eksegeetiline analüüs, järeldused ja täiendavad vaatenurgad. (Kursiivis on toodud originaalsed joonealused kommentaarid.) Kõige lõpuks tehakse süntees ja kokkuvõtavad järeldused. Õnnistusrikast retke!

Matteuse evangeelium

Õigustatuse küsimus

Mt 28:18-20

18. Ja Jeesus astus nende juurde ja kõneles neile: “Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal.

**19. Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse
20. ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni.”**

Tekstianalüüs ja arutlused

Tekstianalüüsis üritame välja selgitada, mida tekst ütleb ja tähendab. Selleks jälgime teksti algkeelt, selle tavalist grammatilist tähendust, lähi- ja kaugemat konteksti ning arvestame ajaloolist ja kultuurilist olukorda. Eesmärgiks on, et tekst võiks meid kõnetada nõnda nagu see puudutas algseid kuulajaid. Pöörame tähelepanu ka teistele asjakohastele piiblitekstidele ja vaatenurkadele.

Matteuse evangeeliumi loetakse nn. **kuninglikuks** evangeeliumiks. Jeesus on juutide Messias, tõeline kuningas. Et juudid hülgasid rahvana selle kuninga, siis kutsus Jeesus nende kõrvale või koguni asemele paganarahvad. Jumala armu ja tõe sõnum kuulus nüüd kõikidele rahvastele. Sõnumit levitama kutsus Jeesus oma jüngrid. Evangeelium ise koosneb pikkadest õpetuslikest ja tegevust kirjeldavatest osadest. See on üsna õpetliku iseloomuga. Evangeelium lõpeb Issanda ristisurmajärgse ülestõusmisega ja misjonikäsu andmisega Galilea mäel (28:18-20).

Tekst **jaguneb** sisu järgi kolmeks:

1. Jeesuse kõikvõimsus: **18**
2. ülesande andmine: liikveleminek ja jüngriteks tegemine ristimise ning õpetamise teel, sihtpunktiks kõik rahvad: **19-20a**
3. lubadus: Issanda ligiolu: **20b**

Jeesus kohtub jüngritega Galilea mäel. Ta on kannatanud ära ristisurma ja ihuliselt surnust üles tõusnud. Ta on minemas taevalikku kirkusse, maailmakõiksuse troonile, kus Taanieli ennustuse järgi on tal igavene valitsus, au ja kuningriik (Tn 7:13-14). Jeesuse alandusseisund muutub ülenduseks (Fl 2:5-11). Ta saab Jumal-Isalt taeva ja maa üle täie meelevalla. **Meelevald** (eksusia) tähendab: õigus, võim, jõud, voli ja riigivõim. Eriti kasutatakse seda väljendit Jumala meelevalla tähenduses Uue Testamendi keeles. Jeesus Kristus on **maailmakõiksuse Issand ja Kuningas**, kelle ees peavad kummardama kõik. Ta on inimeseks saanud Jumal(a Poeg); tal on Jumala voli ja autoriteet teha, mida ta tahab.

See voli ei ole siiski avalik ja kõikidele nähtav, vaid seda näevad ainult jüngrid. Asjaolu ei vähenda siiski võimu tõelisust, mida saab üsna konkreetselt näha ja kogeda, ehkki teistmoodi kui selle maailma valitsejate võimu (Jh 18:36). Jeesuse kuninglikkus saab avalikuks kõigile, kui Ta tuleb tagasi (Ilm 19:11-16, 22:3).

Jumalal on Looja õigused oma loodu üle. Lisaks on ta loodu kalli hinnaga rikutusest lunastanud. Sellele meelevallale ja positsioonile toetudes annab Jeesus **mõjusa volituse ja käsu**: “Minge ja tehke!” Käsk on maailmakõiksuse Issanda antud. Kes võiks selle põhjendatult küsitavaks muuta või ümber lükata?

Kuninga saadikud esindavad kuningat, nagu viibiks too isiklikult kohal (2Kr 5:20; Mt 22:1-14). Saadikud ja kuuljad ei saa käsku kummutada. Misjonikäsu õigustatus pärineb seega Jumalalt ja Jeesuselt Kristuselt. Tema, kes kõige üle valitseb, kõike teab ja mõistab, arvab heaks nõnda toimida. Kuidas saaksid inimene või vaimuvallad sellele vastu? Kristuse saadikuil on kuninglik volitus ja positsioon (1Pt 2:9; Ilm 5:10), mis on iseloomult vaimne, mitte maine, ehkki kehtib selle maailma kohta (1Kr 4:8).

Ülesanne kutsub **tegutsema** ja on **laiaulatusliku** iseloomuga. See õhutab liikvele ja aktiivsele, eesmärgistatud tegevusele, sihtpunktina **kõik rahvad (etnos)**. Viimane väljend tähendab inimrühma, mis moodustab rahvuse. Tihti viitab see mitte-juudi rahvusest rahvastele, paganarahvastele.

Loomulikult puudutab sõnum ka juute, kuna Jeesus ja jüngrid olid juudid ning sündmused olid keskendunud Iisraeli. Jeesus on eelkõige juutide kuningas. Jüngritele oligi üllatuseks, et nüüd pääsesid Jeesuse mõjupiirkonda ja evangeeliumi puudutusulatusse ka teised rahvad.

Misjonikäsk on piiramatu volikiri astumiseks kõikide rahvaste aladele ja kõikidesse sotsiaalsetesse võrgustikesse. Keegi ei saa keelata: "Siia pole evangeeliumil õigust tulla". Takistused võivad olla vaid ajutised.

Rahvad tuleb **teha jüngreiks (mateteuo)**. Seda iseloomustab õppimine ja tihe kontakt õpetaja isiksusega. Suurt tähtsust omab õpetaja isiklik eeskuju ja mõju. Kristlikus jüngerluses on eelkõige tegu ühendusega õpilase ja õpetaja, Kristuse vahel. Jüngerluse juurde kuulub isiklik kiindumus ja suhe, mis vormib kogu isiksust ja elu. Jüngerlusele on omane enda sidumine Jeesuse isikuga, kuulekus, ühine kannatamine ja Kristuse teenimistöö jagamine. Tegemist on elukestva kasvuprotsessiga.

Jüngriteks tegemine teostub ristimise ja õpetamise abil. Need asetsevad kõrvuti ja on mõlemad vältimatud. Ülesandes sisaldub tuttav **ristimiskäsk**: "ristides (baptidzo) neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse". Ristimine tähendab ka "uputamist". Tekstikoht jätab lahtiseks ristitava vanuse, ristimise teostamisviisi ja ajastatuse (välja arvatud Kolmainu Jumala nimi).

Misjonikäsk on ka **õpetamiskäsk (didasko)**. Siin kasutatakse kreeka keele tähtsaimat ja levinuimat õpetamist tähendavat sõna. Evangeeliumides ja Apostlite tegude raamatus viitab see termin eelkõige kuulutamisele ja jutlustamisele, kirjades seevastu õpetussüsteemi vahendamisele. Samas moodustavad kirjadki osa misjonikäsu elluviimisest, nii et õpetamist tuleb mõista avaralt. Õpetuse sisuks on kõik see, millest Jeesus käskis jüngritel kinni pidada. Eriti rõhutas ta omavahelist armastust. Oluline on, et õpetus muutub jüngrite elu koostisosaks. Küsimus on tõelises elus. Matteuse evangeeliumi üks võtmeteemadest ongi lähenemine õpetusliku nurga alt, mis on vajalik värskest usuletulnute ususe kasvamise jaoks.

Tuleb tähele panna, et misjonikäsk on selle teostajaile suunatud selge käsk ja **tegevusjuh**. Läkitatud peavad antud käsu kohaselt omalt poolt tegutsema. Käsku ei saa täita sunduslikult või intriigide abil. See ei välista sihtobjektide valikuvabadust ja vastutust evangeeliumi suhtes, mida rõhutatakse näiteks Markuse (16:16) ja Luuka evangeeliumi (24:47) vastavates kohtades. Siin pole midagi imelikku. Lutheri järgi pole Piibel sisemiselt vastuoluline, vaid selle õpetused täiendavad üksteist. Misjonikäsk Matteuse evangeeliumis on lihtsalt misjonäride volikiri ja tegevusjuhend.

Lõpuks annab Jeesus vägeva **lubaduse**: ta on koos omadega iga päev kuni maailma otsani (aion). Täie võimeline kuningas lubab igati oma läkitatute eest hoolitseda, ise nende juures olles. See tähendab, et kõik olukorrad ja asjad on täiesti tema kontrolli all. Ta on lähedal elu igas hetkes ja päevas kuni praeguse maailmaajastu lõpuni. Kuninga nähtamatu, ent tõeline ligiolu saab nähtavaks tema tagasitulekul. Nii kõneleb see lubadus Kuninga ustavusest, mille toel on võimalik teele asuda ning minna lõpuni. Jeesus Kristus on hea Valitseja.

Kokkuvõte

Seistes silmitsi sisemise või välise katsumusega tuleb misjonäril ja igal kristlasel meeles pidada, kelle asja ta tegelikult ajab. Küsimus pole mitte läkitatu, vaid **läkitaja autoriteedis**, mis on piisav. Küsimus pole mitte ainult õiguses, vaid ka kohustuses, mis puudutab igat Kristusele kuuluvat inimest. Misjonikäsk pole piiratud ühegi paiga või rahvusega. Selle eesmärgiks on kõikide tegemine jüngriteks ristimise ja õpetamise teel. Ülesande õnnestumise tagab läkitaja ligiolu.

Misjonär ning iga usklik on väljas maailmakõiksuse Kuninga asja eest ning tema autoriteedi najal. Siiski ei saa ta maitsta maise kuninglikkuse hüvesid, vaid lausa vastupidi. Tihti põrkab kuninglik saadik kokku ägeda **vastupanuga**: häbi, alandused, tagakiusamine, kannatused ja rist on tema osaks siin maailmas (Mt 5:10-12, 10:16-25). Ta on teenija, kes pole oma isandast suurem (Jh 13:1-17). Nii nagu apostel Paulus, on ka tema Kristuse pärast kõige viimane, surma mõistetud, hull, nõrk, põlatud, näljas, janus, alasti, vägivalda ohver, kodutu, vaevanägija, laimatud, tagakiusatud, kogu maailma jätis ja kõnts (1Kr 4:9-13).

Misjonär (**apostolos**) elabki **keset paradokse**. Murelik, ent alati rõõmus, midagi omamata ja siiski kõige omanik (2Kr 6:3-10). Misjonär on kuninglik kerjus ja armastuse teener, kes muudab paljud rikkaks. Ta tegutseb läkitaja tahte ja au kohaselt inimeste tõeliseks hüvanguks. Kas me omame seda kuningliku saadiku mõjuvõimu ja samas valmidust teenida evangeeliumi, kannatada selle nimel? Kas pole siin ruumi igapäevaseks meelega paranduseks?

Nõnda lähen ma Jumala armust, kuhu mu Issand mind läkitab ja annan oma panuse, et teha kõigist rahvastest jüngrid, ristides neid Isa, Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades Kristuse sõna tema kuningliku autoriteediga ning tema käsul.

Markuse evangeelium

Mõjususe küsimus

Mk 16:15-18

15. Ja Jeesus ütles neile: “Minge kõike maailma, kuulutage evangeeliumi kogu loodule!

16. Kes usub ja on ristitud, see päästetakse, aga kes ei usu, mõistetakse hukka.

17. Kuid uskujaid saadavad sellised tunnustähed: minu nimel ajavad nad välja kurje vaime, räägivad uusi keeli,

18. tõstavad paljaste kätega üles mürkmadusid, ning kui nad jooksid midagi surmavat, ei kahjustaks see neid; haiged, kellele nad panevad käed peale, saavad terveks.”

Tekstianalüüs ja arutlused

Markuse evangeelium on Jeesuse elu, surma ja ülestõusmise **tegevuskeskne tihe kirjeldus**. Arvatavaks autoriks on apostel Peetruse seltsis reisinud Johannes Markus. Nii on evangeeliumi oluliseks allikaks olnud Peetrus. Kirjutatud on see peamiselt mittejuutidest lugejaile, algselt ilmselt roomlastele aastail 50-70. Sügavamaks teemaks on **Kristus kui kannatav sulane**. Evangeelium õpetab palju ka usu, jüngerluse ja risti kohta.

Evangeeliumi viimane peatükk käsitleb Jeesuse ülestõusmist (16:1-8), ilmumist mõnedele (9-13) ja seejärel üheteistkümmele jüngrile (14-18) ning taevasseminemist ja jüngrite tegevust (19-20). Uuritav tekst vaatlleb olukorda, kus Jeesus **ilmub jüngritele** (14-18). Esmalt noomib ta neid ebausust pärast (14), seejärel annab sellele evangeeliumile omase misjonikäsu (15-18).

Tekst **jaguneb** kolmeks osaks:

1. ülesande andmine: liikveleminek, objekt, viis ja sõnum: **15**
2. kuuljate reaktsioonid ja selle tagajärg: **16**
3. ülesandega kaasaskäivad tunnustähed: **17-18**

Jeesus on surnust üles tõusnud ja ilmunud mõnedele, kelle tunnistust jüngrid siiski ei uskunud. Ilmudes **noomib** Jeesus neid ebausust ja südamekõvaduse pärast, mis on omavahel seotud (16:9-14). *Ebausk on takistuseks Jumala tahte ja plaani teostumisele, aga Jumal võib ebausust siiski usuks muuta. Inimesel tuleb Jumala noomimine alanduses koos armuga vastu võtta, et usklikuks ja uuendatud saada. Noomimine ei tee heameelt, aga tuleb inimesele kasuks. Jeesus tegi etteheiteid ka südame kõvaduse pärast. Ebausk põhineb inimese südame kõvadusel. Usk ei sõltu põhimiselt mitte piisavatest, absoluutselt tõendatavatest mõistuspärastest asjadest, vaid südame seisukorrast.* Et jüngrite südamekõvadust murda, toob Jeesus selle päevavalgele. Öeldakse: mis satub valguse kätte, selle veri puhastab. Igaüks võitleb nagu jüngridki aeg-ajalt kahtluste ja ebausuga. On ohtlik tõrjuda Jumala noomimist ja tööd, niiviisi jääb inimene oma ebausust vangiks ja viljatuks. Isiklik elav kohtumine ülestõusnud Jeesusega, Jeesuse sõnad äratasid jüngrite elu peamiseks jõuks usu, lootuse ja armastuse ning avasid südamed misjonikäsu tõepärasusele kogu maailma õnnistuseks – nii ka täna.

Nagu Matteuse evangeeliumis, kehtib misjonikäsk ka siin kogu maailma (**kosmos**) kohta, täpselt iga loodu kohta. Sõna “**loodu**” (ktisis) väljendab inimese kui loodu olendi positsiooni ja olemust ning seega sõltuvust Jumalast. Tekst väljendab ka Looja hoolitsust oma loomistöö eest. Inimene on tema jaoks oluline ja väärtuslik. Laias mõttes puudutab Jumala päästetöö kogu loodut nii, et selle rikutus leiab oma otsa ja loodu uuendatakse täielikult uues loomises Kristuses (Rm 8:19-23; Ef 1:10;

2Pt 3:13). Sõna “**maailm**” (kosmos) võib tähendada maakera, maailmakõiksust, loomistööd või inimkonda (inimkond sellisena või inimkond langenuna ja Jumalale vastalisena). Loodu krooniks on inimene kui Jumala kuju. Looja tahab kõnetada igaüht oma loodute hulgast.

Jeesus õhutab **kuulutama** (kerüso). Sõnatüvi tähendab valitseja volitusega sõnaviijat või saadikut ülesandega saatja sõnum teada anda. Üldjuhul toimus see avalikus kohas valjuhäälese väljakuulutamise kaudu. Sõna laienes ka filosoofilisse ja usulisse keelekasutusse. Uues Testamendis esineb see sõna tihti, eristudes siiski selgelt õpetamisest. Jutlustamine/kuulutamine tähendab eelkõige mingist sündmusest teavitamist, mitte faktide teoreetilist ja süsteemset esitust nagu õpetuse puhul. Kuulutamise objektiks on tavaliselt need, kellele kõnealune asi on võõras.

Apostlite tegudes kirjeldatud **algkoguduslikud Kristuse-teemalised jutlused** (kerügma) on sisu järgi liigendatud kolmeks:

- 1) sõnum päästest Jeesuses Kristuses,
- 2) pühade Kirjutiste tõestused,
- 3) meelearandusele ja pöördumisele õhutamise.

Detailsemalt on neis seitse teemat:

- 1) apostellik tunnistus
  - 2) päästekuulutus
  - 3) ennustuste täidmine
  - 4) Kristuse valitsemine
  - 5) sõnumi maailmalaiune iseloom
  - 6) eshatoloogiline teema
  - 7) õhutus meelearandusele.
- Need jutlused olid sihitud eelkõige juutidele.*

Jutlused kõnelevad, kuidas apostlid teostasid Pühas Vaimus Jeesuse evangeeliumikuulutamise käsku. Peab tunnistama, et nad arvestasid oma kuulajate taustaga: kas need olid juudid või paganad, pühi Kirjutisi tundvad või mitte.

Parim näide on paganate apostel Paulus, kes kuulutas Kristust Ateena Areopaagil (Ap 17:15-34). Ta tutvus seal ümbritsevaga, vestles juutidega ja kohtus turul juttu ajades inimestega iga päev. Ta väitles kohalike filosoofidega, kes teda kõnelema panid. Paulus lähenes neile algul tuttava usulise maailma ja kultuuri kaudu, rääkides seejärel edasi Jumalast kui Loojast ja inimesest kui loodust, meelearanduse nõudest, viimsest kohtust ja Kristusest kui ülestõusnud Issandast.

Jutluse tõeliseks sisuks peab olema **evangeelium** (euangelion), mis tähendab head sõnumit, rõõmusõnumit. Sõna tähendas algselt võitlusväljalt toodud võiduteadet, aga seda võidi kasutada ka rõõmustavate poliitiliste või isiklike sõnumite kohta. Erilise rõõmusõnumina kuulutati Rooma keisri käske ja nõudeid. Uus Testament seevastu kuulutab, et tõeliseks evangeeliumiks on sõnum Jeesusest Kristusest, samuti võiduteade võitlusväljalt: võit patu, patuse maailmakorralduse, saatana ja surma üle.

Evangeeliumi peasisu on kokkuvõetult leitav vähemalt järgmistes Pauluse kirjade lõikudes: Rm 1:1-5, 3:21-26; 1Kr 15:1-5; 2Kr 5:18-21. Neis teadustatakse ja tõlgendatakse päästeajaloolisi fakte: **Kristuse inimeseks tulemine, ta maapealne elu, ristisurm, ülestõusmine ja taevasseminek eesmärgiga lepitada patt ning teha inimene Jumalale vastuvõetavaks.** Jeesuse eelnev olemasolu ja tagasitulek moodustavad üldraamistiku. Evangeelium sisaldab väljendeid: Jumal, arm, Jumala riik, Jumala Poeg, Jeesus Kristus, Issand, Kristuse nimi, kirkus, uurimatu rikkus, rahu, igavene, rist, tunnistus, Sõna, tõde, usk, elu jne. **Evangeeliumi tuum on Kristuse isik ja töö.**

Evangeeliumi läbi **annab** Jumal patud andeks, muudab patuse ning kadunud inimese Jumalale kõlbulikuks, lepitab, lunastab, äratav usu, sünnitab uuesti, pühitseb ja kirkustab. Ta annab usu, lootuse, rahu, pääste, elu, kadumatuse, igavese elu ja hea ajaliku vilja. See on **armusõnum** ilma seaduse nõueteta – kõik see, mida Jumal teeb inimese heaks. Selle tulemusel tunnistab vastuvõtja evangeeliumi, ei häbene seda, püsib selles tugevalt, käitub selle väärtusele vastavalt, kuulutab ja kaitseb seda. Evangeeliumi kuulutamisel on **vägi** äratada surnuid, tuua pimedusest valgusesse ja päästa igäüht, kes sellesse usub. “Evangeelium on Jumala vägi päästeks” (Rm 1:16).

Jeesus räägib misjonikäsus **kuulajatepoolsetest reageerimisvõimalustest**: ristitud evangeeliumisse uskuja saab päästetud, aga evangeeliumi hülgaja hukkab (vrd Matteuse ev). **Uskuda** (pisteuo) tähendab “tugevalt loota, kindel olla”. See on vaade elule kui tervikule, mille sihiks on Jumal ja Jeesus Kristus. See on Jumalaga suhestatud elu, enda tunnistamine Tema omaks, Temale andumine ja kuulekus ning usaldus igas olukorras.

Meie ajal tähendab “uskuma” erinevalt eelnevast pigem “ebakindel arvamus, seisukoht või oletus”. UT-s on selleks hoopis teine sõna. Piibellik usk tähendab sügavat kindlust.

Ebausk (apisteuo) on teadlikult eitav vaade elule kui tervikule suhtes Jumala ja Issanda Jeesuse Kristusega.

Usk ja ebausk on siin tekstis kaks erinevat reageerimisviisi evangeeliumile. Kirjakoht ei õpeta midagi nende kohta, kes evangeeliumi kuulnud pole. See ala on hägune.

Pöördumise ja päästega on oluliselt seotud **ristimine**, nagu rõhutab ka Matteuse evangeelium. Siingi ei seletata ristimist põhjalikumalt lahti.

Üleüldse puudub UT-s ristimist puudutav süstemaatiline ja ammendav õpetus. On selge, et ristimine on seotud pääste ja pühitsusega ning on otsekui veelahkmeks kristlase ja mittekristlase vahel, unustamata usu vältimatut vajalikkust.

Tekst rõhutab küll usu primaarsust ristimise suhtes, kuna ilma usuta ei või pääseda. Ristitud inimene ei pea tingimata pääsema. Tekstis ei öelda: “kes ristitakse ja usub, pääseb; aga keda ei ristita, see mõistetakse hukka”. Tõelise usu objektiks pole mitte eelisjärjekorras sakrament, vaid evangeelium, Jeesus Kristus. Tekst kinnitab Piibli õpetust inimese tõelise vastutuse kohta. Ehkki Jumal tahab, et kõik pääseksid, ei sunni ta selleks kedagi.

Evangeeliumisse uskuja **pääseb** (sodzo), mida võib tõlkida ka sõnadega “saab katkisest terveks, paraneb”.

Tiivisõna tähendab lisaks terviklikku, tervet, tervist, kahjustamatut, heaolu, edu, väärtuse ja omaduste säilimist. Pääsemine viitab ohule (merekahju, sõda vms), haigusele, surmale või hukatusest vabanemisele. Sõna sisaldab mõtet kaitstusest, varjamisest ja armuandmisest.

Mõiste sisu on UT-s kitsam kui VT-s ja rõhutab pigem tulevast kui praegust elu.

VT-s on “pääste” väga avara tähendusega, hõlmates kogu inimelu, rahvaid ja maailma nii ilmalikus kui usulisel tähenduses. See hõlmab nii kurjast vabanemist kui ka hea loomist. Pääste allikas ja teostaja on Jumal.

UT-s on mõiste pigem usulis-eetiline, ehkki viimselt hõlmab pääste kõike. Inimese peavaenlaseks on patt, millest tuleneb kõik ahistus. Pääste tähendab vabanemist Jumala viha ja kohtu, patu ja himu, surma ja hukatuse, pimeduse vägede ja saatana küüsis. Pääste annab ühenduse Jumalaga, armust osasaamise, lapseseisuse, uue riigi kodakondsuse (vt eelpool “evangeelium annab...”). Oma põhiolendusest ja ajasuhtelt on pääste messiaanlik-eshatoloogiline. Pääste on tervenisti Jumala töö.

Kes hülgab evangeeliumi, see mõistetakse **hukka** (katakrima). Lisaks armule on olemas kõigest üks võimalus: hukkamõist. Ainus alternatiiv päästele on hukatus. (Igavese) elu ainsaks alternatiiviks on (igavene) surm. Jumala kohtuotsus patu üle on õiglane reaktsioon. Apostlite tegudes kirjeldatud evangeeliumi-jutlustes sisaldub elemente patust, süüdiolendusest, kohtust ja meelearandusest. Ehtsat sõnumit iseloomustab kohtuga ähvardamine. Selline tulevikust kõnelemine on realistlik, tõepärane, õiglust nõudev. Põhirõhk on siiski evangeeliumil: kuna Jeesus Kristus on patu lepitanud, on inimesel võimalik valida halastus ja pääseda.

Kõige lõpuks räägib Markuse poolt kirjepandud misjonikäsk evangeeliumiga seotud ajalistest **tunnustähedest**: kurjadest vaimudest vabastamine, uued keeled, kaitse madude ja mürgi vastu, haigete paranemine. Kõik see sünnib Jeesuse Kristuse nimel. Evangeeliumis peitub juba praegu jõud saatana, ühtsuse puudumise, väljendusvõimaluste piiratuse, ajalike ohtude, haiguste ning surmavalla vastu.

Tunnustäht (**semeion**) tähendab ka: “ime”. See on tegijat iseloomustav silmapaistev juhtum. Sõna kasutatakse peamiselt Jumala tegude kohta, aga ka valemõimude tegevuse kohta (Mt 24:24; 2Ts 2:9). Tekstis nimetatud tunnustähed pole mitte evangeeliumi ajalike õnnistuste lõplik loetelu, vaid valik keskseid ja vägevamaid näiteid. Nad on kristliku kuulutustöö loomulik osa, et kinnitada evangeeliumi ehtsust, tuua patusele ja abitule inimesele terviklik abi ning kaitsta evangeeliumi sulast ennast. Tunnustähed seisavad Jumala riigi levimise teenistuses ja põhinevad Kristuse sõnal, ehkki nad kohtavad ka vastupanu.

Tunnustähed ei saa muutuda eesmärgiks omaette, vaid nad **toetavad** põhisõnumit. Neid ei tohi halvustada ega eitada, aga ka mitte üle tähtsustada. Nimetatud väeilmingud ei tohi viia eneseupitamiseni või sisendada vääroptimismi, viies isegi Issanda kiusamiseni. Põhirõhk peab olema alati Jeesusel Kristusel ja Jumala sõna tasakaalustatud mõistmisel.

Suurim rõõm tuleneb sellest, et nimed on taevas kirja pandud, mitte võimu omamisest kurja üle (Lk 10:20). Keskmise kristlase probleemiks ei paista aga olevat mitte märkide ja annete ülerõhutamine vaid hoopis nendest möödavaatamine või lausa teadmatus. Jumala ajaliku headuse põlgamise tõttu kaotab evangeelium nii mõnelgi määral oma mõjus. Tunnustähtede ebaterve ületähtsustamine hägustab põhiteemat või viib sellelt tähelepanu hoopis kõrvale.

Tunnustähtede ehtsuse tagab tõeline evangeelium. Märkide kehtivust ja ehtsust peab saama tõestada, neid peab saama hinnata. Evangeeliumi pääste täielik mõjujõud ilmneb alles kirkuses, uues maailmas. Selles ajas ja maailmas on patul, surmal ja saatanal veel piiratud võim. Evangeeliumi sõnumiviija kohtub paljude kannatustega nii nagu Paulus (2Kr 6:3-10, 10:23-33). Ometi jääb viimane sõna evangeeliumile – parim ootab veel ees!

Kokkuvõte

Kristuse tunnistaja isik, elu ja sõnad ei suuda kedagi paremaks muuta. Seda saab teha ainult **evangeelium**. Päästev ja inimesi muutev jõud peitub Jeesuses Kristuses endas. Misjonär on patune, nõrk ja jõuetu, aga Läkitaaja on puhas ja vägev. Mitte kristlane ei kasuta evangeeliumi, Jeesust, vahendina, vaid Tema kasutab inimest. Misjonär pole Issanda käes siiski iseloomuta ja tahteta tööriist, vaid vajalik mõju tekib, kui ollakse valmis koostööks. Ebausust püsimine on takistuseks, usaldav usk pakub võimaluse.

Jumala päästva armastuse objekt on iga inimene ja kogu loodu. Selle armastuse keskpunkt on Jeesuse Kristuse isik ja lunastustöö, mille kuulutamine on misjonitöö põhiülesanne. Jumala päästetegu Kristuses ristil on vägevaim jõud (**dynamis**) kogu maailmas. Evangeelium puudutab ka ajalikku elu siin ja praegu. Ometi jätab see kuuljale vabaduse enda jaoks valida see pöördeline puudutus või mitte.

Teenima saadetu kogeb oma nõrkust nii isiksusena kui töös, aga keset kannatust kogeb ta ka evangeeliumi väe ilmutusi (2Kr 4:7, 12:9). Mitte misjonär, vaid evangeelium muudab inimesi ja maailma. Hoia puhas rõõmusõnum seega muutmatult esiplaanil! Ära taha inimestele meeldida ja ära inimesi karda.

Luuka evangeelium (ning Ap 1:8)

Usaldatavuse küsimus

Lk 24:46-49

46. ja Ta ütles neile: “Nõnda on kirjutatud, et Messias pidi kannatama ja kolmandal päeval üles tõusma surnuist.

47. Ja tema nimel peab kuulutatama meeleparandust pattude andeksandmiseks kõigi rahvaste seas alates Jeruusalemmast.

48. Teie olete nende asjade tunnistajad.

49. Ja vaata, mina läkitan teie üle oma Isa töötuse. Teie aga viibige selles linnas, kuni teid rüütatakse väega kõrgelt.”

Tekstianalüüs ja arutlused

Luuka evangeeliumi võib iseloomustada kui **ajaloolise rõhuasetusega** kuulutust Jeesusest Kristusest, kes on ainus **täiuslik inimene**. Evangeeliumi autor on kõrgelt koolitatud arst, päritolult kreeklane (ainus paganana sündinu UT kirjutajate seas). Nõnda vastab evangeeliumi sõnum ülemaailmselt pagankristlaste vajadustele. Jeesus Kristus on maailmaajalooliselt ainulaadne ja keskne isik. Ristiusk põhineb tõestisündinud faktidel ega ole fantaasia või filosoofia vili. Palju teadmisi on Luukas saanud apostel Pauluselt, kellega ta seltsis misjonireisidel. Lisaks on autor küsitlenud paljusid pealtnägijaid (1:1-4). Luukas rõhutab just sõnumi tõepärasust.

Luukas oli ka Markuse sõber, mida võib tähele panna evangeeliumide sarnasest **ülesehitusest**. Evangeelium liigendub neljaks peateemaks: Jeesuse lapsepõlv, tegevus Galileas, viimne teekond Jeruusalemma ning kannatamine, surm ja ülestõusmine.

Misjonikäsk evangeeliumi lõpus annab ainulaadselt edasi nii rõõmusõnumi **põhisisu** kui kinnitab ka sõnumi **usaldatavust**. Käsk jaguneb neljaks osaks:

1. evangeeliumi sisu ja usaldatavus Kristuse baasil: **46**
2. evangeeliumi maailmalaiune iseloom ja kuulutamine Kirjutiste ennustuste kohaselt: **47**
3. evangeeliumi ajaloolised tunnistajad: **48**
4. lubadus Püha Vaimu väljavalamise kohta: **49**

Teksti taustaks on Jeesuse ilmumine naistele, kahele Emmause teel kõndijale ja viimaks üheteistkümnele jüngrile. Kõigi suhtumist iseloomustas algul **arusaamatus** ja hämmeldus. Jeesus aitas neid, süües kala ja lastes neil end puudutada ihulise ülestõusmise tõenduseks. Lisaks selgitas ta juhtunut pühade Kirjutiste e VT põhjal (Moosese seadus, prohvetid ja tarkuskirjandus (sh psalmid) juudi jaotuse järgi). Jeesus andis jüngritele arusaamise sõnumi tuumast. Sama tahab ta teha igapähega meist ka täna. Sõnumi isiklik mõistmine, selles veendumine kuulub misjonitöö juurde.

“**Nõnda on kirjutatud**” on äärmiselt oluline ütlus kogu ristiusu usaldatavuse seisukohalt. Need sõnad tähendavad järgmist:

1. On olemas tõendav, inimesest eraldiseisev kirjalik allikas, pühad Kirjutised (VT). Seega pole tegemist mitte jüngrite ettekujutuse viljade või vahelduvate legendidega.
2. Kirjutised sisaldavad paljusid otseseid ja kaudseid ennustusi ning Kristuse Jeesuse ja päästesündmuse üsna detailseid eeskujusid, mis on pärit mitmete aastatuhandete tagant. Tegemist pole seega jüngritele alles nüüd pähe tulnud ideede ja selgitustega (*näiteks algevangeelium, talleohvrid, Noa, Mooses, Joosua, kohtunikud, Taavet, Saalomon, Jeremija*

ja teised isikud, seaduseliidu aegne ohverdamine, preestriteenistus, peod, ilmutusmaja, jumalateenistuse kord, ennustused Messia kohta, templid, soo lunastajad, Jumala suur päästeplaan ja päästeteod rahvaste, Iisraeli, hõimude, sugupuude, perede ja isikute heaks. Jeesusest on kirjutatud kõigis VT tekstides (Lk 24:27,44))

3. Pühad Kirjutised tähendavad Jumala ilmutust iseenda, oma tahte, oma päästeplaani jne kohta. Peatunnistajaks on Jumal ise.

Usk tuleb kuulmisest ja kuulmine nimelt Jumala, **Kristuse sõna** kaudu (Rm 10:17). Pühade Kirjutiste tõendusmaterjal Jeesuse kohta on misjonitööks vältimatult vajalik. Jumala Vaim kasutab päästva usu tekitamiseks just nimelt Sõna. Sõna tunnistab Kristusest, selles endas peitub puudutav ja südameid muutev jõud.

Kirjutiste tõendusmaterjali Kristuse kohta ei saa pädevalt ümber lükata. Sealsed ennustused ja eeskujud on nähtaval kõigi huviliste jaoks.

Pühades Kirjutistes ennustati Kristus, tema kannatamine ja ülestõusmine ette. See moodustab evangeeliumi tuuma. Juba nimi "**Kristus**" sisaldab olulisi tõdesid. Kristus tähendab "salvitut" ja on kreeka vaste heebrea Messiale. **VT-s**, Pühades Kirjutistes viitab see sõna isikule, kellel on Jumala poolt antud positsioon, varustus ja ülesanne: kuningad, prohvetid ja preestrid. **Keskne ennustuste objekt** oli siiski tulevane Messia-kuju. Rahvas ootaski lõplikku päästet erilaadse vahemehe läbi, mis oleks samas tegelikult Jahve enda päästetegu – need sulandusid Messias ühte. Tema on nii Issanda (kannatav) sulane kui ka Taaveti kuningriigi igavene valitseja, Inimese Poeg ja Immanuel, kelles Jumal sõlmib oma rahvaga uue lepingu.

UT-s kinnitatakse 280 korda, et Jeesus on ennustatud ja lubatud Messias. "Jeesus Kristus" on tunnistus: Naatsareti Jeesus on Pühade Kirjutiste Messias ja Issand. Kaasaegsete jaoks oli kõige raskem näha sangarikuningat kannatava teenija rollis. Inimesed olid pimedad, Jumala "Messiasaladus" avanes täielikult alles lepituse ja ülestõusmise teokssaamisel. "Kristuse" mõistes sisaldub Jeesuse isik kui inimeseks tulnud Jumal, kes päästab maailma.

Kristust kui VT täitumist kuulutab eriti Kiri heebrealastele, kõrvutades tema isikut VT eeskujude ja isikutega. Messia kogu tõelisus ilmub nähtaval kujul alles tema teisel tulemisel maa peale.

Kirjutistes ennustati, et tulevase Messia, Kristuse osaks saab alandav, ent tähelepanuväärne surm. Tuntuim näide on Js 53 südantkriipiv kirjeldus inimeste pattude pärast surevast Issanda sulasest. Pilti täiendavad Ps 22, Taaveti ja Jeremija kannatused, talleohvid jne. Kuningas-Messia häbiväärne surm kurjategijana on kohutav, ent samas on see kogu inimkonda puudutav Jumala päästetegu. **Lepitus** lahendab patu probleemi ja lunastus toob vabaduse. Pattude andekssaamine, mis on inimese jaoks otsustav samm edasi, on siiski vaid vahend. Olulisim on side armastava ja püha Jumalaga, kelle isiku tundmine tähendab igavest elu (Jh 17:3). Patu müür Jumala ja inimese vahelt on maha lõhutud Kristuses. Temas tuleb nähtavale Jumala iseloom kui meie eest kannatav ainulaadne armastus ja pühadus. Meie Looja armastab meid, mitte pole ükskõikne.

Kirjutistes ennustati, et tulevane Messias – Kristus – **tõuseb kolmandal päeval surnuist**. See on maailma ajalugu muutev ja läbiraputav hetk ning sündmus. See on Jumala antud konkreetne tõend Jeesuse ristisurma tähenduse ja väe kohta: patt on lepitatud, surm ja saatan võidetud. Ilma ülestõusmiseta jääks rist pelgaks müsteeriumiks. Kristuse ülestõusmine toimus vahetus seoses sündmustega ristil ehk kolmandal päeval juudi aja- ja ööpäevaarvestuses. Issanda ülestõusmine oli oma loomult ihulik, tõeline, püsiv ja käegakatsutav.

Ülestõusmine oli **ette ennustatud**: Ps 16:8-10 ja 110. Eeskujud kõnelevad: Joonas kolm ööpäeva kala kõhus, kaevust ja vangikongist tõusnud Joosep ja Jeremija. Kõikides Messia kuningliku positsiooni ja võimu ennustustes eeldati ülestõusmist. Eksisteerisid üldised, kõiki puudutavad ülestõusmislood jne. Ristilöödud ja ülestõusnud Jeesus Kristus elab, valitseb ja on meile Võitjaks ja Päästjaks tänagi.

Misjonitöö keskne sõnum on evangeeliumi keskpunkt: Kristuse lepitussurm ja ülestõusmine. Selle omaksvõtt eeldab ja seondub **meeleparandusega (metanoia)**, mida võib tõlkida ka “pöördumine, meelemuutus, kahetsemine”. Vana lepingu ajal oli meeleparandus- ja kahetsustemaatika tugevalt esil nii seoses jumalateenistustega kui ka prohvetliku pöördumismõttena. Aeg-ajalt kutsuti kogu rahvas kahetsuseks kokku paastuma, nutma ja kaebama. Prohvetid nõudsid sügavat ja ehsat kahetsust Jumala ees, eesmärgiks Jumala juurde tagasipöördumine ja kogu südamest lepingukohane elu. Pöördumise põhjustas Jumala uuendav arm. Pärast prohveteid hakkas meeleparandusnõue muutuma käsumeelseks, reeglite- ja inimkeskseks iseenda parandamiseks, mis oli vaid väline sära.

Uue lepingu künnisel pöörduti vana lepingu meeleparanduse juurde tagasi Ristija Johannese kuulutuse kaudu, mida Jeesus jätkas samade sõnadega: “Parandage meelt, sest taevariik on lähedal.” (Mt 3:1-12, 4:17). Oluliseks sai taevariigi ehk Jumala lähedus Jeesuses, mis õigustas meeleparanduse nõuet ja võimaldas seda teoks teha. Tegelik muutus ei ole võimalik ilma armuta. Jeesus veenaski uskuma armu evangeeliumisse (Mk 1:15), mis on kristliku meeleparanduse osa (pöördumine ja usk). Meelt parandades pöördub inimene Jumala armu ja jõu mõjul vana elu patu ja vastuhaku haardest eemale uude pühasse ellu, Kristuse poole. Siia lisandub seaduse ja evangeeliumi ülesannete erinevus: seadus toob patutundmisele ja ajab Kristuse juurde, evangeelium päästab patu põhjustatud süüdi oleku ja rõhumise alt vabaks. Seadusepoolse kohtumõistmise ja evangeeliumipoolse vabastamise tulemusena tekib oluline ja püsiv elumuutus, põhjalik meeleparandus, mis jätkub igapäevase pühitsuselu ja võitluse näol – vana patune loomus seaduse kohtu all ja uus loomus evangeeliumi rõõmus.

Meeleparandusnõudega seondub **sõnum pattude andeksandmisest**.

Sõltub tekstiversioonist, kas meeleparandus ja andekssaamine asetsevad kõrvuti või eeldab pattude andekssaamine meeleparandust. Tõlgendamisel on otsustav tähtsus sellel, et inimene ei saa ennast ise Jumalale kõlblikuks muuta ega temalt midagi osta, vaid küsimus on mitmest elemendist koosnevas Jumala päästetöös. Siiski pole Jumala arm nn. odav arm, mille inimene saab ilma et Jumala heast tahtest vähimatki hooliks või sellega nõustuks. Jumala kallis arm on see, mis juhib kristlikku ellu ja muudab inimest. Ehtsa pöördumise korral tunnistatakse vähemalt järgmisi fakte: Jumal on olemas, inimene on patune, hukatus on olemas, Jumala seadused on head ja õiged, täielik arm on vajalik, Jeesus Kristus on patuse lunastaja ja päästja.

Kristuses on patu probleem käsitletud põhjalikult ja lõplikult. Kui inimene pöördub Jeesuse poole, saab ta osa pattude andeksandmisest. Jumala ettevalmistav arm tõmbab inimese päästva armu ligi ja kastab üleni selsse. Andekssaamine on täielik ja põhjalik. Patusus ja kõik patused teod on lunastatud nii minevikus, nüüdishetkes kui tulevikus. Andeksandmine Kristuses on tingimusteta, sellele ei saa lisada mingeid nõudmisi. Samal ajal on see kestev reaalsus, pidev puhastumine Jeesuse veres, kuni jõuab kätte täielik patust vabanemine kirkuses. Inimese põhiprobleemid nagu süüdi olek, hirm, kohtumõistmine ja hukatus on Kristuses lahenduse leidnud.

Meeleparandust ja pattude andeksandmist tuleb kuulutada **Jeesuse Kristuse nimel**. Tõelist meeleparandust ja pattude andeksandmist ei saa kuskilt mujalt ega mingil muul viisil kui ainult Jeesuse nimel. Juutidel tähendab nimi ühtlasi isikut ennast. Nimes on ligi isik tervikuna koos oma kõigi omaduste ja tegudega. Jeesus tähendab sõna-sõnalt “vabastaja, päästja”. Ajalooline, ehtne, mõjuv ja Jumala poolt tunnustatud lepitus eksisteerib ainult Jeesuses.

Misjonikäsu teostamine algas paasapäha (rist ja ülestõusmine) ja nelipäha (Püha Vaimu väljavalamine) veetvast **Jeruusalemmast**. Sinna kulmineerub ka Jeesuse tagasitulek. Vahepeal kuulutatakse **kõikidele rahvastele** evangeeliumi. Evangeelium on ülemaailmne, puudutab kõiki, sobib kõigile ja on kõigi jaoks vältimatu. Seegi on **ette ennustatud**: eriti kõnelesid vana lepingu prohvetid sellest, et Jumala päästetegu puudutab kõiki rahvaid (Js 2, 13-23, 49:6, 66:18-21; Jr 1:5, 46-51; Tn 7:13-14; Jl 2:28-32; Jn; Mi 4:1-3; Sf 3:8-9; Sk 8:13, 20-23). Algusest saadik tuli Iisraeli rahval olla maailma rahvaste seas preesterkonnaks (2Ms 19:1-25), aga kuna nad rahvana oma Issandat tõrjusid, valis Jumal asemele uue lepingu rahva, koguduse.

Evangeeliumi usaldusväärse **teiseks oluliseks tõendiks** pühade Kirjutiste kõrval on pealtnägijad: “Teie olete selle **tunnistajad**”. Jüngrid elasid kolm aastat koos Jeesusega, nägid ristiga seotud sündmuse ja kohtusid ülestõusnud Jeesusega. Lisaks sellele nägid teda ülestõusnuna üle 500 mehe ja paljud naised (1Jh 1:1; 2Pt 1:16; 1Kr 15:5-7). Enne risti nägi teda kogu Iisraeli rahvas, kohalikud roomlased ja kohalviibinud välismaalased. Jeesust mainitakse ka mõnedes olulistes ajalookirjutistes.

Misjonikäsuga Luuka evangeeliumis seostub tihedalt **Apostlite tegude 1:8**. Apostlite tegude raamat on kirjutatud sama käekirjaga ja sobib evangeeliumi otseseks jätkuks.

8. “Te saate väe Pühalt Vaimult, kes tuleb teie üle, ja te peate olema minu tunnistajad Jeruusalemmas ja kogu Juuda- ja Samaariamaal ning ilmamaa äärteni.”

See kirjakoht on Apostlite tegude võtmesalmiks. Kõik ülejäänud räägib sellest, kuidas praktikad ellu viiakse. Keskne mõiste on siingi **tunnistaja** (martyr) või veretunnistaja, märter. Kreeka keeles kuulus see sõna juriidilisse terminoloogiasse, kus viitas poolt või vastu tunnistamisele.

Nii ilmalikus kui usulises kohtupraktikas loeti otsuse jaoks piisavaks tunnistajate arvuks kahte või kolme tunnistajat. Siin oli juttu 500 mehest. Sellist arvu peetaks tänapäevalgi piisavaks ükskõik millise kohtuloo puhul. Juutidel ei loetud naisi tunnistajate hulka. Jumala jaoks kõlbavad nad aga suurepäraselt.

Lisaks kasutati terminit moraalse seisukoha või filosoofilise veendumuse väljendamiseks. Juudi juriidikas oli tunnistajate ütlustel eriline tähtsus. Iisraeli rahvas oli teiste rahvaste seas Jumala tunnistajaks. UT-s võimendub ajalooliste tunnistajate tähtsus veelgi. Luukas rõhutab eriti pealtnägijate ülesannet tunnistada ajaloolisi fakte. Lisaks sellele tunnistavad nad usku, juhtunu vaimulikku sisu ja tähendust. Apostlid olid nii nägijad kui ka arusaajad. Meie, kes me pole neid sündmuse ise näinud, oleme ometi usutunnistajad: ehkki me ei näe, me mõistame. Jeesuse ütlust mööda: “Õndsad on need, kes ei näe ja siiski usuvad!” (Jh 20:29)

Tunnistamine teostub laialdaselt. Põhimeetodiks on kuulutamine, millega on seotud õpetamine. Lisaks kuulub tunnistamise hulka kõik, millest Apostlite tegude raamatus räägitakse kui Kristuse asja ajamisest: imetod, uus eluviis, koguduse elu, misjonitöö, vastupidavus tagakiusamistes ja märtrisurm Jeesuse nime pärast. Tunnistuste sisu on Jeesus Kristus: tema isik, elu, sõnad ja teod, eriti aga rist ja ülestõusmine, nende tähendus ja mõju. Tunnistaja ei tohi evangeeliumile midagi juurde panna ega ära võtta. Kristuse tunnistajad ei saanud otsa apostlite ja nende kaasaegsetega. Sõnum Vabastajast on kestnud aastatuhandet ja puudutanud igat sugupõlve. **Tänapäevalgi** on ristilöödud ja ülestõusnud Jeesust kohanud sajad miljonid inimesed kogu maailmas. Kristus on andnud neile keset pimedust usu, lootuse ja armastuse.

Põhiline tunnistaja ja mõjutaja on Jumal ise. Kõik püsib tema najal. Misjonikäsu viimane osa räägib Isa antud **lubadusest**, mille täidab Jeesus. Ta läkitab misjonitööks vajaliku väe Püha Vaimu näol. **Vägi** (dynamis) tähendab ka võimu (vrd. meelevald Mt 28:18). Kreeka mõtteviisis oli vägi kosmost loov ja alalhoidev ebaisikuline jõud, mis väljendus looduseaduste ja ebaisikulise jumalikkuseidee kaudu. Juutidel mõjutab loodut Jumala tahte poolt seatud isikuline vägi ja võim, mis nähtub loomises, selle alalhoius, maailmaajaloos ja päästeloos. Jumala Vaim ongi Kolmainu Jumala “kolmas isik”, mis tähendab tõelise Jumala isiklikku ligiolu oma loodus. Eriliselt kehtib Jumala lähedalolu lubadus seoses Messiaga, kelle üle lasub Jumala Vaim.

UT-s seonduvad Kristuse tulek, ülesanne, tegevus, lepitussurm, ülestõusmine ja tagasitulek just Jumala Vaimuga. Tõotatud Vaimuga ristija on Jeesus, kelle lunastusteo tõttu ja läbi antakse tema järgijatele ja kogudusele Vaim. See sündis Jeruusalemmas esimesel kristlikul nelipühal ja tähendas misjonitöö stardipauku. **Vaimu väljavalamine** oli ühekordne sündmus kõigi usklike jaoks ning seda ei pea enam ootama nagu tookord Jeruusalemmas. Sellest alates on Püha Vaimu saamine seotud

igäihe enda usuletulekuga, ehkki aeg-ajalt on peale pöördumisi esinenud erilisi Vaimuga täitumise kogemusi. Ilma Vaimu isikliku ligiolu, mõju ja väeta ei saa keegi teha misjonitööd.

Kokkuvõte

Evangeelium, hea sõnum Jeesusest Kristusest pole inimlik idee, pettus, ebatõelisus või tõestamatu asi. Kogu maailm on täis elava Jumala tunnistajaid, küsimus on: kes soovib seda näha? Evangeeliumi **tõepärasus ja usaldatavus** on tagatud täiesti eriliselt, **pühade Kirjutiste** kaudu. Jumal andis tagatiseks oma sõna. Jeesust oli ette ennustatud sadu tuhandeid aastaid. Kõik see on VT-s talletatud. Miski ei eksisteerinud jüngrite fantaasiamaailmas, vaid nendest said ajaloolisi sündmusi ja isikut **pealt näinud tunnistajad**. Nende kõrval oli tunnistajaid veel sadu, võib-olla isegi tuhandeid. Kristuse saladust mõistsid nad Pühade Kirjutiste põhjal. **Tunnistajatega** on liitunud miljoneid eri rahvustest inimesi läbi aegade. Meie oleme ühed neist. Olulisim tunnistaja on siiski **Jumal ise**, kes veenab meid oma Vaimu kaudu evangeeliumi kehtivuses ja on selles tegev.

Inimese elu **olemuslike küsimuste** jaoks on **usaldusväärne vastus** Kristuse kannatus, ülestõusmine ja ülendamine. Pattude andeksandmine ja uus elu on olemas Kristuses. Patt, surm ja saatan on võidetud. Kõige selle kohta on lubaduse ja pitserina antud Jeesuse nimi. "Tootel" on eluaegne garantii. Evangeelium lähtub väljaspoolt inimest, seega vundament pole inimeses, vaid Jumalas. **Turvalises usalduses** välja läkitatud misjonär saab vastavalt **pühadele Kirjutistele kuulutada** elu võitu Kristuses. Sellisel juhul püsib sõnum usaldusväärne, on ehtne, mõjuv ja väeline (1Kr 15:1-2).

Johannese evangeelium

Suutlikkuse küsimus

Jh 20:21-23

21. Jeesus ütles nüüd neile taas: “Rahu teile! Nõnda nagu Isa on läkitanud minu, nõnda saadan ka mina teid.”

22. Kui ta seda oli öelnud, puhus ta nende peale ja ütles neile: “Võtke vastu Püha Vaim!”

23. Kellele te iganes patud andeks annate, neile on need andeks antud, kellele te patud kinnitate, neile on need kinnitatud.”

Tekstianalüüs ja arutlused

Johannese evangeelium kujutab endast Jeesuse isiku, kõnede ja tegude sügavat analüüsi, mis toimub eelkõige ta **jumalikkuse vaatenurgast**. Evangeelium on koostatud aastatel 80-95, autoriks apostel Johannes. Evangeeliumi eesmärk nähtub salmides 20:31: see tekitab usu Jeesusesse Kristusesse kui Jumala Pojasse, et igäihel oleks selle **usu kaudu** temas **igavene elu**. Üks Johannese võtmeväljendeid ongi Jeesusesse uskumine. Lisaks heidetakse valgust Püha Vaimu tähendusele ja ülesandele.

Evangeeliumit võib liigendada eri viisidel:

- a) Jeesuse eneseilmutus maailmale (peatükid 1-12) ja jüngritele (13-21)
- b) Jeesuse tegevus (1-11) ja kannatamine, surm ja ülestõusmine (12-21)
- c) Jeesus kui elu (1-7), valgus (8-12) ja armastus (13-21)
- d) seitse teekonda (Jordan, 5 x Jeruusalemm ja Betaania)

Misjonikäsk Johannese järgi erineb pisut teistes evangeeliumides toodutest. See on kõige lühem ja rõhutab osaliselt muud kui eelmised. Vahel isegi ei märgata, et see on misjonikäsk. Käsus sisaldub kolm osa:

1. läkitamine: **21**
2. Püha Vaimu andmine: **22**
3. pattude andeksandmine või kinnitamine: **23**

20. peatükk kirjeldab Jeesuse ülestõusmispäeva ja ilmumist jüngritele (20:1-23). Kohtumisel **tõestab** Jeesus, et on ihuliselt üles tõusnud ja **läkitab** jüngrid evangeeliumi sulasteks (19-23). Ta volitab jüngrid Vaimu väes ja juhatuse all andeksandmist kuulutama. Samas Vaimus on neil ka voli andeksandmisest keelduda.

Paasapühade sündmused olid jüngritele rängaks katsumuseks. Nende usk ja lootus olid karmilt maatasa tallatud, nad olid šokis. Nende üle valitses hirm. Väited Jeesuse ülestõusmisest ainult suurendasid segadust. Jeesus astus selle olukorra keskele ja andis jüngritele **oma rahu (eirene)**. Kreeka keeles tähendab see sõna sõja vastandit, mis oli rahvusliku ja isikliku heaolu alustalaks. Heebrea vaste “shalom” märgib lisaks rahule veel tervist ja heaolu. Suhtes Jumalaga rõhutab see, et rahu ja õnnistused kingitakse lepingu kaudu temaga. Probleemide keskel ilmnes rahu eshatoloogiline mõõde: Messias, Rahuvürst toob rahu saabudes uue lepingu. Seda kirjeldab Js 53:5, mille kohaselt Issanda sulane annab rahu oma kannatuse läbi.

UT jääb enamasti VT-s esineva tõlgenduse juurde. Rahu läheb täide Messias, Jeesuses, kes lepib Jumala ja inimese vahel. Jumala ja inimese vahel valitseb Kristuses tõeline rahu, sest Kristuse kaudu on patune vastuhakk ja vihameelsus lõplikult troonilt tõugatud. Evangeelium ongi **rahu evangeelium**.

Rahu evangeeliumi **viljana** tekib inimese tundeelus sisemine rahu, ehkki põhimiselt ei baseeru rahu tunnetel ega meeleolu kõikumisel. Jumala rahu hõlmab inimest rasketeski olukordades ning selle vundament püsib sõltumata tunnetest (Jh 16:33). Rahu najal, Jumala sõnas veendununa saab iga Kristusesse uskuv inimene elada ja teenida nii maailma keskel kui oma patuse loomuse põhjustatud valu ja ahistuse sees. Jeesus on võitnud elu ja tuleviku ning seetõttu oleme kaitstud armumüüri taga. Usklik saab ikka ja jälle toetuda Jumala sõna muutumatutele lubadustele Kristuse embuses. Meie ahistus ja poolikult kogetav rahu asendub täieliku rahuga viimaks Jumala riigis.

Jeesus oli maailmas Isa poolt **läkitatuna**. Seetõttu omas ta oma tegevuses turvalist ja vankumatut jalgealust. Läkkitamine (**apostello**) tähendab “saatja volitusel erilist ülesannet täitma läkitamine”. Isa läkitas Poja inimest ristil Jumalaga lepitama. Uues Testamendis tähendab “**apostel**” (**apostolos**) enamasti Issanda poolt koguduse rajamise eesmärgil lähetatud ja volitatud isikut. Apostlite roll omas ristiusus otsustavat tähtsust (Ef 2:19-20). Nad tunnistasid Pühade Kirjade täitumist Jeesuses Kristuses kui ajaloolist fakti ning selgitasid selle päästeloolist tähendust: “Jeesus suri meie pattude lunastamiseks ning tõusis surnuist, et meid Jumalale kõlblikuks muuta.” Esimeseks lähetatud apostlikuks oli Issand ise. Ka tema järgijad olid lähetatud, nagu ütles Jeesus: “...nii läkitan mina teid”.

Apostli nimetust kasutatakse ka mõnede teiste usklike nagu Barnabase ja Timoteuse kohta, ehkki nad ei esinda apostellikust selle sügavamas tähenduses (Ap 1:15-26). Misjonitöölisi võib kõrvutada nende teiste apostlite ehk väljaläkitatutega. On oluline, et need teised apostlid ei saa enam Jeesuse või Jumala sõna kohta uusi ilmutusi tuua. Kõik on juba UT-sse talletatud ja meie ülesanne on apostlite sõnumit sellisena edasi anda.

Ka on läkitama-sõna viimasel juhul pisut teise tähendusega kui algsetele apostlitele viitavas kasutuses. Siinse tähendus on üldisem. Ehkki nad tähendavad peaaegu sama, viitab sinne sõna rohkem läkitamisele kui volitusele.

Väljalähetamine tipneb **töötusega Vaimu kohta**. Jeesus puhub jüngrite peale ja õhutab vastu võtma Püha Vaimu. Jeesuse teo iseloom on piltlik ja rõhutab autoriteeti: tema on see, kes annab Vaimu nagu Jumal inimese loomisel. Nelipühal valati Püha Vaim välja päriselt. Jeesus valmistas jüngrid ette tulevase ülesande tarvis, tema eriti tähenduslikud sõnad pattude andekskuulutamisest olid **seotud** just Vaimu kohalolu ja tegevusega.

Jeesus õpetas **Püha Vaimu** kohta, et ta on teine Lohutaja, tõe Vaim, kes on jüngrite juures igavesti, kes õpetab kõike, juhivad tõe tundmisele ja tuletavad kõike meelde (Jh 14:16-17, 26; 16:13). Püha Vaimu keskne ülesanne on Kristuse kirkastamine ning maailmale tõe näitamine patu, Jumalale kõlblikkuse ja kohtu kohta (16:8-11, 14). Seega on Jumala Vaimu töö äärmiselt oluline, lausa vältimatu nii evangeeliumi kuuljatele kui edasiandjatele.

Jeesus **volitab jüngrid** patte andeks kuulutama või neid kinnitama. Jüngritele antud ülesanne saab toimuda vaid ja ainult **Püha Vaimu mõjul ja koos evangeeliumiga**. Pattude andeksandmine on evangeeliumi tuum. See ei saa toimuda Jeesuse isikust ja tööst mööda minnes. Pattudest vabastamine (**afesis**) ei sünni inimese voli ega väe läbi. Sõna tähendas kreeka juriidilises keeles algsest “seaduslikust nõudest vabastamine, võla andeksandmine”. VT-s seonduvad sõnad andeks andva Jumalaga ja UT-s Jeesuse Kristusega, kes toob Jumala tahte kohase andeksanni.

Jüngrite ülesandeks oli olukorra **tõdemine** ja nendele, kes Jeesusesse usuvad, evangeeliumi vabastava tõe **kuulutamine**: “Kelle patud te andeks annate, nendele on need andeks antud.” Loomulikult on sellele eri kujul eelnenud kuulutus nii seadusepoolsest kohtumõistmisest kui ka evangeeliumist. Kes armu evangeeliumi tagasi lükkab, sellele ei saa kehtivat pattude

andeksandmist kuulutada. Samalaadselt sai vana seaduse ajal preester leeprahaige, kes asendusohvrit ja muid asjakohaseid määrusi tunnistas, puhtaks kuulutada. Nende eelduste puudumisel puhtakskuulutamist ei toimunud.

Osaliselt kinnitab see tekstikoht **pihi** õigustatust ja vältimatust, ehkki siin pole juttu pihist selle tavatähenduses. Misjonikäsus ühendab Jeesus pattudest vabastamise evangeeliumi vastuvõtmisega ehk usule tulemisega. Kui inimene pöördub Issanda poole, saabub täielik andeksand. Sellele järgneb pidev andeksandmises elamine. Piht (patutunnistus ja pattudest vabastamine) on vajalik evangeeliumi juurdumiseks. Patune vajab taas ja taas kõrvaga kuuldavat sõnumit isiklikust pattude andekssaamisest.

Pattude tunnistamine toimub eelkõige **Jumalale** ja vabastamissõnad on tema enda sõnad. Põhiküsimus on alati Jumala ja inimese vahelises suhtes, mille on inimese patt rikkunud. Selle rikutud suhte on Jumal valmis ära parandama (1Jh 1:9). **Kuulutaja** on lihtsalt vahendaja rollis. Piht pole ainult üksikute äravalitute vägi või teatud tava, vaid selleks on õigus kõigil jüngeritel ehk Kristuse järgijatel. Pihi kasutamine on väga tõsine ja vastutusrikas, aga täiesti võimalik igäühele, kes ühenduses evangeeliumi ja Püha Vaimuga sellesse asjakohaselt ja alandlikult suhtub. Samal ajal on see maailma tähtsaim ja rõõmsaim ülesanne, mis inimesele iial osaks antud.

Kokkuvõte

Jeesuse antav **rahu** on misjonikäsu elluviimise vältimatu eeldus. Tema rahu aitab kõikvõimalikud olukorrad välja kannatada. Rahu põhineb Kristusel ja Jumala sõnal. Ehkki misjonitöö on inimesele nii sisu kui ka väliste olukordade poolest täiesti võimatu ülesanne, on see ometi võimalik **Püha Vaimu** isikliku ligiolu ja juhendamise najal. Tema on võimekas ja tulvil võimalusi. Võtmekohal on ka **evangeeliumi** tuuma õige mõistmine: küsimus on pattude andeksandmises ja selle kuulutamises Jeesuse nimel.

Ülesanne on äärmiselt vastutusrikas. Viimselt lasub **vastutus Jumalal**, kuna tema on võtnud riski kasutada puudulikke ja patuseid inimesi jumalikus ülesandes ehk pattudest vabastamisel või nende kinnitamisel. Tahtlike väärtegade korral lasub vastutus inimesel, ehkki needki saab patutunde rõhumisel Issanda ette tuua. Väljaläkitatud ei ole jäetud sõltuma enda võimetest või lausa egoismist, vaid ta sõltub Jumalast. Jumal võib parandada ka võimalikud vead, mida kindlasti tekib. Evangeelium puudutab ju samal ajal selle teenritki, kes saab tegutseda armu najal.

Misjonär ja Issanda tunnistaja ei mängi Jumalat, vaid on tema **töökaaslaseks**, nagu ütleb Paulus 2Kr 6:1). Selles partnerluses saame maitsta Issanda headust ja jagada seda teistele, ise samas selle üle imestades (2Kr 2:15-16). Paganate apostel Paulus on misjonäridele suureks eeskujuks. Teda tähele pannes saab läkitatu teenida oma Issandat ja ligimest armu evangeeliumi ja Püha Vaimu juhatuse järgi ja varal.

Üldkokkuvõte

Misjonikäsk UT evangeeliumeis on üllatavalt keskne ja rikas teema. Selles peituva sügavuse ja avaruse üle juurdlemist jätkub terveks eluks. Samas sisalduvad selles otsekui pähklikooses kogu Piibel, Jumala olemus ja tahe ning inimese põhiülesanne. Iga evangeelium läheneb misjonikäsule oma vaatenurgast, mida ei tohi ega saagi kõrvale jätta.

Misjonäri ja iga uskliku kristlase põhilised töövahendid on **Piibel, Jeesus Kristus ja misjonikäsk**. Ühtlasi moodustavad need läkitatu enda isiksuse ja elu aluspõhja. Kutsumusest esiletõusvate keeruliste küsimuste ja väljakutsetega silmitsi seistes võib misjonär ammutada nendest tarkust ja jõudu, vastupidavust ning lohutust nii endale kui teistele.

1. Kohates küsimust oma tegevuse **õigustatuse** kohta saab misjonikäsu järgija toetuda Jeesuse kuninglikule autoriteedile ja volitatusle. Ta tohib astuda kõikide rahvaste keskele, et teha neist ristimise ja õpetamise kaudu Kristuse jüngrid. Vaatamata oma kuninglikule positsioonile on ta teinekord kutsutud teenima päris rasketes tingimustes. Ometi on neis olukordades Issand ise vastavalt oma lubadusele iga päev tema juures. (*Matteuse evangeelium*)
2. Vaagides oma **mõjusust** evangeelses töös tuleb Issanda läkitatul meeles pidada, et vajalik mõju lähtub mitte temast, vaid evangeeliumist. On oluline pidada kinni sellest, mida ütleb Sõna ehk kuulutada Kristust, nii et säiliksiv tervikuna nii vältimatu seadus kui suurepärase evangeelium. Evangeeliumi tuum on Jeesuse isik ja tegevus, eriti rist ja ülestõusmine ning Jeesuse tähendus kõikidele inimestele. Õige evangeelium annab selle vastuvõtjale tervikliku pääste koos kõigi nüanssidega. Kuulutajal tuleb olla teadlik, et evangeelium ei ole vastuvõetav mitte igähele. Siiski peitub selles vastavalt ta armule ja väärtusele nii ajalik kui ka igavikuline vägi. Misjonäri enda nõrkushetkedest hoolimata säilivad rõõmusõnumi kindlus ja mõju. (*Markuse evangeelium*)
3. Evangeeliumi **usaldatavus** ei põhine inimeste fantaasial, vaid pühadel Kirjutistel (VT), ajaloolistel tunnistajatel ja Jumalal endal. (*Luuka evangeelium*) Kirjutised on väljaspool inimest oleva Jumala ilmutus, milles Jeesuse tulek ja ülesanne olid aastasadu varem väga täpselt ette ennustatud ja ära seletatud. Sündmused ja nende mõju talletati UT-sse. Ristiusk ei tekkinud jüngrite ideevälgatuse tulemusel. See polnud mitte suurepärase mõtte, vaid ajalooline fakt, mis omab otsustavat tähendust igale inimesele. Ajaloolist paikapidavust kinnitasid lugematud pealtnägijad. *Kirjutiste ja ajaloo keskmes on Kristus, päästev vahemees ja Jumal. Ta lepitab meie patud oma kannatamise kaudu ristil ja tõusis selle tõendusena kolmandal päeval surmast üles. Evangeeliumi sõnumi ehk Kristuse vastuvõtmine toob kaasa meeleananduse ja pattude andekssaamise. Sõnumit viivad edasi Jeesuse tunnistajad kuulutamise ja oma elu kaudu. Tunnistajate riviga on liitunud miljonid Kristust kohanud inimesed üle kogu maailma. Evangeeliumi viimseks garantiiks ja edasiviivaks jõuks on töötatud ja väljavalatud Püha Vaim. Evangeelium kuulub kõikidele ning on universaalselt kehtiv Jumala ilmutus ja tegu inimese päästmiseks.*
4. Inimene tunneb end jumaliku ülesande ees pisikesena. Kes on **suuteline** kuulutama patud andeks või need kinnitama? Vastus seisneb Püha Vaimu ligiolus ja juhutamises. Misjonär teeb tööd Jumala antud rahu ja armu väel. Kõige eest kannab põhivastutust ja juhib päästetegevust tema Läkitaja. Iga usklik on Jumala kaastööline. Ta saab selles olukorras kuulutada armu või jätta see kuulutamata. Lõplikult on küsimus siiski Jumala ja kuulja vahelises suhtes. Asi on Jumala, mitte misjonäri käes. (*Johannese evangeelium*)

Misjonikäsk juhatab meid evangeeliumi ja kuulutustöö juurde ning sügavustesse. Jeesus Kristus, maailmakõiksuse kuningas saadab meid viima rõõmusõnumit tema kohta. Sõnumi jõud peitub sõnumis endas: see päästab. Evangeelium on kindel ja usaldatav, see ei kuku ümber inimese nõrkuse või patususe tõttu, vaid on sellisel puhul hoopis ravimiks. Jumala Vaim vastutab suveräänselt selle täideviimise eest.

Misjonär nagu ka iga Jumala laps saab ise elada evangeeliumist, luua sellest endale kindla jalgealuse ja tegutseda selle põhjal. Tema patusus, nõrkus, ajutine ebausku või mõistmatus ning hirmud pole siin takistuseks. Igavene Jumal tegutseb kõige nende keskel oma tahte kohaselt, nendest hoolimata. Kannatlik läkitatu võib oma elus ja tegevuses kogeda Jumala armu ja hoolitsust, kasvatamist ja karistamist, armastust ja hellust, juhatust ja ususamme, võite ja inimlikke kaotusi. Jeesus on meiega koos ka siis, kui meid ümbritseb pimedus.

**Õnnistust sinu eluaegsele rännakule!
Olgu Jumal sinuga ja teostugu sinu juures Jumala tahe tema armu kohaselt!
Viidagu misjonikäsk lõplikult täide!**

Ilm 7:9-10

Tõlgitud väljaandest:

Missiologian seminaarityö
Lähetyskäsky evankeliumeissa
Kimmo Malinen
Lähetyskurssi
Syksy 2002
Evangelisluterilainen Lähetisyhdistys Kylväjä

Tõlkis Piret Riim